

AFTER LIFE PLAN

Project Acronym: LIFE_NFEP_PL

Project Number: LIFE14 CAP/PL/000011

NFOŚiGW ma długą historię wsparcia przygotowywania projektów LIFE. Od 16 września 2008 r., na mocy dwóch porozumień z Ministrem Środowiska, NFOŚiGW pełni rolę Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE oraz instytucji współfinansującej projekty LIFE. Planuje się podpisanie kolejnego porozumienia, tym razem z Ministrem Klimatu, który od 2019 r. nadzoruje pracę NFOŚiGW, które będzie obejmować kolejną perspektywę finansową: 2021 - 2027. Porozumienie to będzie dokumentem, na podstawie którego NFOŚiGW planuje swoje dalsze zaangażowanie we wdrażanie LIFE w Polsce.

Poniżej przedstawione zostały działania, które NFOŚiGW planuje kontynuować w ramach finansowania ze środków własnych oraz odpowiedzi na pytania KE zadane w pismach z dnia 21.01.2019 r. oraz 5.02.2020 r.

Po zakończeniu realizacji projektu Capacity Building planowana jest kontynuacja poniższych działań, co zapewni trwałość i utrzymanie rezultatów projektu:

1. **Konsultacje wniosków LIFE (telefoniczne, mailowe i bezpośrednie)** – pozostaną jednym z ważniejszych działań realizowanych przez zespół KPK LIFE, które pozwoli na dopracowanie istotnych kwestii merytorycznych jak i szczegółowych rozwiązań, specyficznych dla danego zakresu tematycznego oraz specyfiki programu LIFE. Dlatego działanie to będzie utrzymane również po zakończeniu projektu, gdyż ma ono istotny wpływ na jakość projektów.

2. **Dzień Informacyjny LIFE** – działanie to, organizowane od 2008 r., jest najważniejszym wydarzeniem medialnym i informacyjnym Programu LIFE w Polsce w ciągu całego roku. Będzie stanowiło trwały i oczekiwany element informowania o Programie LIFE. Będzie realizowane po zakończeniu projektu, aby mogło być nadal istotnym wyróżnikiem programu LIFE w Polsce, szczególnie w zakresie wymiany informacji i popularyzacji osiągnięć LIFE.

3. **Szkolenia dotyczące Programu LIFE (w tym dedykowane dla poszczególnych obszarów LIFE)** – działanie to będzie stanowić jedną z kluczowych aktywności po ustaniu projektu. Pozwala na bezpośredni, ukierunkowany przekaz informacji dotyczących Programu LIFE, umożliwi dyskusję na temat istotnych trudnych lub niejasnych zagadnień oraz daje szansę na bieżące zadawanie pytań przez uczestników szkoleń. Jednocześnie rozważane są nowe formy prowadzenia szkoleń – w szczególności prowadzone online, co może rozszerzyć dostęp do informacji o możliwościach finansowania przedsięwzięć z Programu LIFE, przy jednoczesnym obniżeniu śladu węglowego takich działań.

4. **Strona internetowa Programu LIFE / listy mailingowe (newsletter)** - dzięki realizacji projektu możliwe będzie dotarcie do szerokiego grona potencjalnych wnioskodawców, jak również regularne przekazywanie im stale aktualizowanych materiałów. Podstawową rolą zadania jest dostarczenie pełnych i rzetelnych informacji na temat zagadnień związanych z LIFE. Działanie to będzie utrzymane również po zakończeniu projektu.

5. **Budowanie współpracy z podmiotami zagranicznymi** – planowany jest, w miarę możliwości, udział w wydarzeniu Green Week, Info Days, w szkoleniach organizowanych dla KPK w Brukseli oraz kontynuację spotkań z przedstawicielami KPK innych państw europejskich udział w ich Dniach Informacyjnych, organizowanych warsztatach oraz spotkaniach, które będą miały na celu zacieśnianie rozpoczętej współpracy, wyszukiwanie potencjalnych partnerów do projektów. W przypadku pojawienia się realnych możliwości stworzenia sieci KPK, planowane jest również aktywne włączenie się w jej pracę.

6. **Upowszechnianie informacji na temat Programu LIFE z wykorzystaniem tłumaczeń dokumentów KE/ Opracowanie broszur informacyjnych** – w okresie objętym „After-LIFE Plan” nadal wspierani będą potencjalni wnioskodawcy LIFE poprzez dostęp do tłumaczeń materiałów na temat Programu. Planowane jest przetłumaczenie na język polski kluczowych dla wnioskodawców Wytocznych dla Wnioskodawców ze wszystkich obszarów tematycznych oraz Zasad oceny wniosków. Dla wielu Wnioskodawców brak dostępu do tłumaczonych na język polski materiałów jest wciąż istotną przeszkodą. Materiały informacyjne będą nadal bezpłatnie udostępniane zainteresowanym osobom poprzez polską stronę LIFE. Zapewni to także stałą promocję dobrych praktyk.

7. **Wymiana informacji z podmiotami zewnętrznymi oraz udział w konferencjach** – celem działania będzie promowanie Programu LIFE i pozyskiwanie potencjalnych wnioskodawców poprzez udział w konferencjach/sympozjach/spotkaniach, a także wymiana informacji o ofercie programowej z punktami kontaktowymi innych programów, co pozwoli na wykorzystywanie synergii między instrumentami finansowymi, w tym między LIFE a Horyzontem 2020. Planowane jest również kontynuacja działań koordynowanych przez Ministerstwo Rozwoju odnośnie rozpowszechniania informacji o Programach UE.

8. **Materiały konferencyjne i promocyjne** – Organizacja Dni Informacyjnych LIFE, szkoleń dla wnioskodawców oraz udział w konferencjach (ze stoiskami) wiąże się z zapewnieniem podstawowych materiałów uczestnikom, zatem po ustaniu realizacji projektu materiały będą w ramach możliwości NFOŚiGW przygotowywane dla uczestników.

9. **Wykorzystanie i uaktualnianie stworzonych narzędzi informacyjnych (spot promocyjny, roll-upy, zestaw prezentacji)** – stworzone w ramach projektu narzędzia informacyjne będą wykorzystywane podczas szkoleń, Dni Informacyjnych LIFE, konferencji, spotkań z podmiotami. Prezentacje będą uaktualniane przez członków zespołu uwzględniając zmiany w programie. Działanie to będzie wsparciem działań promocyjnych. W kolejnej perspektywie finansowej uaktualnione zostaną roll-upy.

10. **Artykuły sponsorowane** – biorąc pod uwagę niewielkie przełożenie artykułów sponsorowanych na liczbę wniosków złożonych i zaakceptowanych przez KE NFOŚiGW nie planuje systematycznej publikacji artykułów sponsorowanych. Przewiduje się możliwość incydentalnej publikacji artykułów np.: tuż po ogłoszeniu naboru w danym roku oraz wykorzystanie możliwości publikacji z wykorzystaniem sieci współpracy KPK programów unijnych koordynowanych przez Ministerstwo Rozwoju.

11. **Szkolenia językowe dla pracowników KPK** – Szkolenia językowe znajdują się w bieżącej ofercie NFOŚiGW dla swoich pracowników. Zainteresowane osoby będą mogły w nich uczestniczyć.

12. **Szkolenia merytoryczne dla pracowników KPK** – planowana jest kontynuacja szkoleń merytorycznych dla zespołu celem dalszego wzmacniania kompetencji pracowników. Szkolenia, które stanowią bieżącą ofertę NFOŚiGW mającą na celu rozwój kwalifikacji pracowników, będą dotyczyć zagadnień związanych z przekazywaniem informacji, wystąpień publicznych, komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej oraz innych, które zostaną zidentyfikowane jako przydatne do osiągnięcia celów KPK LIFE.

Ponadto widząc potrzebę wsparcia Programu LIFE, wyrażoną także przez Ministerstwo Klimatu, które w piśmie do NFOŚiGW z dnia 16.01.2020 r. zwrócił się z prośbą o *nadanie wysokiego priorytetu kwestiom związanym zarówno z bieżącą realizacją LIFE jak również przygotowaniem kolejnej perspektywy finansowej*, planuje się:

- a) Istotną przebudowę i wzmocnienie zespołu wdrażającego LIFE w NFOŚiGW. Od 14.01.2020 r. powierzono kierowanie wydziałem osobie, która była odpowiedzialna za wdrażanie Instrumentu Finansowego LIFE+ w latach 2008 – 2014, a także na początku obecnej perspektywy finansowej. Zespół został także zasilony przez posiadającego wieloletni staż pracy w NFOŚiGW eksperta z zakresie ochrony przyrody. Ponadto rozpisany został nabór wewnętrzny i już wkrótce Wydział LIFE zostanie wzmocniony przez trzech specjalistów w obszarze środowisko i klimat.
- b) Celem podjętych działań jest stworzenie zespołu kompetentnych pracowników z których każdy będzie miał wykształcenie i doświadczenie pozwalające mu na udział w konsultowaniu wniosków. W chwili obecnej KPK LIFE ma trzech pracowników (wraz z kierownikiem Wydziału), którzy mogą efektywnie wspierać wnioskodawców w przygotowaniu projektów przyrodniczych. Gorzej przedstawia się obszar środowiskowy, gdzie wymagane jest wsparcie zespołu pracownikami posiadającymi wykształcenie inżynierskie. W związku z tym rozstrzygnięty został nabór wewnętrzny na pracowników mających wykształcenie i doświadczenie w obszarze środowiska i ochrony klimatu. Już wkrótce Zespół zasilą dwie osoby z doświadczeniem w tym obszarze. Planowane jest zatrudnienie z poza NFOŚiGW kolejnej osoby z zakresu ochrony klimatu. Odnosząc się do pytania o liczbę pracowników, przy obecnym obciążeniu komórki umowami o współfinansowanie i działaniami związanymi z Krajowym Punktem Kontaktowym, planuje się, aby zaangażowanie w konsultowanie wniosków oraz kontynuowanie działań projektowych kształtowało się na poziomie 2,5 etatu i rozłożone zostało na 6 pracowników. Całkowita liczba pracowników Wydziału LIFE będzie uzależniona od liczby wniosków, które uzyskają dofinansowanie, w tym bardziej absorbujących projektów zintegrowanych. Struktura merytorycznie zostanie dostosowana również do kształtu Programu LIFE w nowej perspektywie finansowej. W chwili obecnej Wydział LIFE ma przewidzianych 8 etatów na działania KPK LIFE oraz współfinansowanie projektów.
- c) Jednocześnie NFOŚiGW planuje szereg uproszczeń proceduralnych w zakresie współfinansowania projektów LIFE. Przygotowywane są zmiany Programu Priorytetowego „Współfinansowanie Programu LIFE” mające na celu uatrakcyjnienie oferty dofinansowania. Wśród analizowanych rozwiązań jest m.in. zwiększenie i ujednoczenie intensywności dofinansowania dla wszystkich obszarów priorytetowych, usprawnienie i skrócenie procesu oceny wniosków, odejście od oceny w zakresach już ocenionych przez KE, np. oceny efektywności kosztowej. Zakończenie prac nad

zmianami programu priorytetowego planowane jest na kwiecień 2020. Proponowane zmiany wymagać będą zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW.

- d) Ze strony NFOŚiGW można liczyć również na szereg ułatwień dla wnioskodawców oraz przyszłych beneficjentów w zakresie finansowania krajowego oraz większą, bardziej zdywersyfikowaną i uwzględniającą zróżnicowane potrzeby poszczególnych grup wnioskodawców aktywność w obszarze informacji i promocji programu LIFE.
- e) Mając na względzie zmieniający się charakter programu LIFE, coraz bardziej interdyscyplinarny i systemowy charakter projektów, jak również szerokie spektrum podmiotów mogących ubiegać się o dofinansowanie, powyższe działania mogą nie przynieść jednak pożądanego efektu bez aktywnego włączenia się w proces wskazywania kierunków oraz przygotowania projektów LIFE przez Ministerstwo Klimatu (MK) i inne ministerstwa oraz włączenie zagadnień środowiskowych i klimatycznych do głównego nurtu polityki kraju. Aby to osiągnąć NFOŚiGW współpracuje z Ministerstwem Klimatu.
- f) Istotne jest także, mając na uwadze fakt, iż w obecnej perspektywie finansowej 60 % budżetu Podprogramu na rzecz środowiska ma służyć wsparciu wdrażania sieci NATURA 2000, wzmocnienie potencjału polskich służb odpowiadających za ochronę przyrody. W tym kontekście bezpośredni wpływ MK na jednostki podległe (GDOŚ, RDOŚ, instytuty badawcze, Lasy Państwowe, i inne) może przyczynić się do zwiększenia wykorzystania środków LIFE na realizację projektów służących poprawie środowiska. W tym zakresie trwa również współpraca MK – NFOŚiGW.

How will this be achieved, what resources will be necessary to carry out these actions?

Wszystkie wymienione powyżej działania będą kontynuowane jako praca KPK w ramach budżetu własnego NFOŚiGW, lub innych źródeł jeśli pojawią się takie możliwości.

Po zakończeniu projektu pracownicy NFOŚiGW, w ramach swoich obowiązków, odpowiadać będą za: konsultacje wniosków, organizację Dnia Informacyjnego LIFE, przygotowanie szkoleń, prezentacji administrowanie portalem informacyjnym, stroną internetową Programu LIFE / listami mailingowymi (newsletter) oraz szkolenia dedykowane dla poszczególnych obszarów LIFE.

Działanie projektowe, w tym Dzień Informacyjny LIFE również będzie realizowane i finansowane w ramach budżetu własnego NFOŚiGW, jako integralna część działań Krajowego Punktu Kontaktowego po realizacji projektu.

How, where and by whom will any durable goods/equipment acquired be used after the end of the project?

Wyposażenie informatyczne oraz komputery zakupione w ramach projektu, po jego zakończeniu, będzie użytkowane przez pracowników NFOŚiGW dla potrzeb kontynuacji działań KPK do czasu jego technicznego zużycia.